

Module 4 Hulpverlening bij seksuele disfuncties

- 13   **De seksuologische hulpverleningsrelatie**
Jan Wouda, Harry van de Wiel en Luk Gijs

- 14   **Diagnostiek en interventies**
Rik van Lunsen, Philomeen Weijnenborg, Jos Vroege en Wim Meinhardt

- 15   **Seksuele disfuncties bij vrouwen**
Moniek ter Kuile, Stephanie Both, Greta Bolle en Philomeen Weijnenborg

- 16   **Seksuele disfuncties bij mannen**
Jacques van Lankveld, Bert-Jan de Boer en Erik Meuleman

Inleiding en leerdoelen

In deze module staat de seksuologische hulpverlening centraal. De eerste twee hoofdstukken behandelen de relationele en procesmatige aspecten van de hulpverlening. De twee volgende hoofdstukken zijn toegespitst op hulpverlening bij de gangbare seksuele disfuncties bij vrouwen en mannen.

Hoofdstuk 13 biedt, als introductie, een overzicht van de facetten die in de professionele relatie tussen hulpvrager en hulpverlener een rol spelen. In dit hoofdstuk komen de algemene communicatieaspecten van een hulpverleningsrelatie aan de orde. Vervolgens wordt meer specifiek ingegaan op kenmerken van de seksuologische hulpverleningsrelatie. Uiteraard wordt daarbij ook stilgestaan bij de verantwoordelijkheid van de hulpverlener om de grenzen in die relatie duidelijk aan te geven, te bewaken en dus ook niet te overschrijden. Na bestudering van dit hoofdstuk kan de lezer voor de seksuologische hulpverlening relevante aspecten en kenmerken van de hulpverleningsrelatie benoemen en ook die van (het gedrag van) de therapeut. Hij of zij kan tevens beredeneren welke van deze kenmerken bevorderlijk dan wel nadelig zijn voor het educatieve en/of het therapeutische proces.

Hoofdstuk 14 begint met een algemene visie op diagnostiek, waarbij validiteit veel aandacht krijgt. Een belangrijke taak in de seksuologische diagnostiek blijft het verhelderen van de verschillende 'oorzaken' of 'determinanten' van seksuele disfuncties tegen de achtergrond van de (seksuele) levensgeschiedenis van het cliënt- of patiëntstelsel. Ook de ideeën van mensen over de oorzaken van of redenen voor hun seksuele disfunctie en de

consequenties daarvan voor de hulpvraag komen aan bod. Verder worden vanuit een metaperspectief diagnostische procedures besproken, wordt stilgestaan bij de indicatiestelling en wordt een overzicht gegeven van de verschillende therapeutische interventies. Waar mogelijk worden efficacy en effectiveness van seksuologische interventies belicht. Na bestudering van dit hoofdstuk is de lezer in staat de grote lijnen van diagnostiek en behandeling van seksuele disfuncties te reproduceren.

Hoofdstukken 15 en 16 gaan over de seksuele disfuncties en de behandeling daarvan. Deze thematiek vormt een aanzienlijk deel van het werk binnen de seksuologische hulpverlening. Hier worden prevalentie en aard van de verschillende seksuele disfuncties bij respectievelijk vrouwen en mannen besproken. De diagnostiek van de verschillende disfuncties, en de valkuilen daarbij komen uitvoerig aan de orde. Vervolgens worden ook de verschillende interventies besproken, die (kunnen) worden toegepast bij de behandeling van seksuele disfuncties, en het mogelijke effect ervan. Na bestudering kan de lezer de verschillende disfuncties bij vrouwen en bij mannen benoemen en omschrijven, met daarbij ook hun prevalentie, incidentie en etiologie. Tevens heeft de lezer kennis van de verschillende aspecten van de behandeling en is hij/zij op de hoogte van de mate waarin die effectief zijn. Voor een gedetailleerdere beschrijving van de behandeling van het merendeel der seksuele disfuncties wordt verwezen naar het boek *Behandlungsstrategieën bij seksuele disfuncties* (Hengeveld MW, Brewaeyts A. Houten/Diegem: Bohn Stafleu van Loghum, 2001).